

РЕШЕНИЕ

№ 15454

гр. София, 22.04.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 82 състав, в публично заседание на 23.03.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Вената Кабурова

при участието на секретаря Цветелина Заркова, като разгледа дело номер **324** по описа за **2026** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от Административно процесуалния кодекс. Образувано е във връзка с подадена жалба от „Втора Специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение Шейново“ ЕАД [населено място], представлявана от изпълнителния директор д-р Р. В. чрез адв. К. срещу заповед за налагане на санкции № РД-253С-476/12.12.2025 г. на управителя на НЗОК, с която на основание чл. 453, ал. 1, т. 1 и ал. 2, чл. 454, чл. 455, ал. 3 и чл. 463, ал. 1 от Националния рамков договор за медицинските дейности за 2023-2025 г. на болничното заведение е наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 2100 лева (1073,71 евро).

В жалбата се излагат твърдения за незаконосъобразност на оспорената заповед, като издадена при съществено нарушение на административнопроизводствените правила, в противоречие с материалните разпоредби и в несъответствие с целта на закона. Посочва се, че макар понятието „спешно състояние“ да е легално дефинирано, самият медицински стандарт въвежда вътрешна диференциация според степента на спешност, която има пряко значение за това, дали и в какъв обем е допустимо ограничаване на правата на пациента. От самия факт, че едно състояние е „спешно“, не следва автоматично изключване на првото на избор на лекар и екип, освен в хипотезите на доказана критична спешност, изискваща незабавна намеса. Твърди се, че правилото на чл. 29, т. 4 от Наредбата за осъществяване на правото на достъп до медицинска помощ, въвежда общо и безусловно ограничение на правото на избор на лекар или екип за всички пациенти в спешно състояние, без да отчита различните степени на спешност и без да предвижда индивидуална преценка, дали в конкретния случай такова ограничение е необходимо. По отношение на пациентките по т. 1 до т. 5 от заповедта се посочва, че са приети в

лечебното заведение с диагноза „заплашващ аборт“, като предвид конкретната клинична картина, състоянието им не е било спешно, били са клинично стабилни, без данни за усложнения. При тях абортът е бил направен на следващия ден след хоспитализацията, което допълнително сочи на липса на спешност. Пациентките по т. 3 и т. 4 от оспорения акт са разполагали с издадено направление за планова хоспитализация, но приемът им е отчетен като „по спешност“ поради техническа грешка, допусната при административното оформяне на документите. Диагнозите и клиничната картина на пациентките по т. 6 и т. 7 също не са индикирали белези на спешно състояние.

В съдебно заседание жалбоподателят се представлява от адв. К., която поддържа жалбата и моли съда да отмени оспорената заповед по съображения, изложени в писмени бележки. Претендира разноски.

Ответникът – Управителят на НЗОК, редовно призван, се представлява от юрк. Т., който оспорва жалбата и моли същата да бъде оставена без уважение като неоснователна. Прави възражение за прекомерност на адвокатския хонорар.

Софийска градска прокуратура, редовно уведомена, не взема участие в производството. Административен съд София-град, след като обсъди релевираните с жалбата основания, доводите на страните, прецени събраните по делото доказателства, приема за установена следната фактическа обстановка:

Със заповед № РД-25-666/17.11.2025 г. на основание чл. 72, ал. 2, ал. 5 и ал. 6 от ЗЗО управителят на НЗОК наредил да бъде извършена самостоятелна проверка на територията на РЗОК-С. столична, с обект на проверката: „Втора Специализирана АГ болница за активно лечение - Шейново“ ЕАД. Задачата на проверката била посочена като контрол по изпълнение на договора на лечебното заведение за оказване на болнична медицинска помощ в съответствие с НРД за медицинските дейности за 2023-2025 г. Със заповедта за проверяващи били определени експерти, длъжностни лица – служители на НЗОК. Резултатите от проверката били отразени в протокол № РД-25-666-1/28.11.2025 г., съставен от трима главни експерти в дирекция КДЗЗО в НЗОК, който протокол бил връчен на жалбоподателя чрез системата са сигурно електронно връчване на 01.12.2025 г. В срока по чл. 74, ал. 4 от ЗЗО не е постъпило писмено становище от лицето-обект на проверката.

На 12.12.2025 г. на базата на извършената проверка и съставения протокол и на основание чл. 74, ал. 5 ЗЗО и чл. 453, ал. 1, т. 1 и ал. 2, чл. 454, чл. 455, ал. 3 и чл. 463, ал. 1 от НРД за МД за 2023-2025 г. управителят на НЗОК издал Заповед № РД-253С-476 за налагане на санкция „финансова неустойка“ в общ размер на 2100 лева за установени нарушения от страна на лечебното заведение жалбоподател. В диспозитива на заповедта били описани 7 броя еднотипни нарушения на чл. 33, т. 4 вр. чл. 30 от НРД за МД за 2023-2025 г. вр. чл. 29, т. 1 и т. 5 от Наредбата за осъществяване правото на достъп до медицинска помощ (Наредбата), за всяко от които на основание чл. 455, ал. 3 от НРД за МД за 2023-2025 г. била наложена санкция „финансова неустойка“ в размер на 300 лева.

В обстоятелствената част на оспорения акт било посочено, че от фактическата обстановка е установено по безспорен начин, че здравноосигурените лица (ЗОЛ) са били приети по спешност. Незабавността на предоставените медицински услуги изключва осъществяване избор на екип, което е нормативно установено в чл. 29, т. 4 от Наредбата – „не се допуска извършването на избор на лекар/екип: в условията на спешност“. Посочено е, че спешността на състоянието предполага, че пациентите са били в неотложно/животозастрашаващо такова, при което е изключено волеизявление за избор на лекар/екип. Всички ИЗ, по които са констатирани нарушения, са приложени по делото.

За пациентките от т. 1 до т. 5 от заповедта било посочено, че са хоспитализирани в спешен порядък в „Отделение рискова бременност“ с диагноза „Задържан аборт“ по КП № 4.1 „Преждевременно прекъсване на бременността: при прекъсване на бременността до 13 гестационна седмица включително“. Към медицинската документация на пациентките било приложено подписано от тях заявление за избор на лекар/екип, в което било отразено, че желаят да се възползват от възможността, обявена в лечебното заведение, за избор на лекар/екип (съответно е посочен конкретен специалист), както и че са запознати с цената, която трябва да заплатят за това в размер на 300 лева. Към ИЗ на всяка от пациентките фигурирала и фактура за извършено плащане към лечебното заведение в размер на 300 лева за „избор на екип „преждевременно прекъсване на бременността по медицински показания“. Административният орган посочил, че с изисканото плащане/доплащане от ЗОЛ е нарушен чл. 33, т. 4 от НРД за МД 2023-2025 г., съгласно който изпълнителите на медицинска помощ се задължават да: не изискват плащане или доплащане от осигуреното лице за видове медицинска дейност, която е заплатена от НЗОК, извън предвидената сума, с изключение на медицинските изделия за определени КП/АПр/КПр, в които изрично е посочено“ вр. чл. 29, т. 4 от Наредбата.

По отношение на хоспитализациите на ЗОЛ, описани в т. 6 и т. 7 от заповедта е посочено, че те също са извършени в спешен порядък в „Отделение гинекология и ендоскопска хирургия“, с диагноза съответно „Интрамуларен лейомиом на матката“ по КП № 162 „Оперативни интервенции чрез кореман достъп за отстраняване на болестни изменения на женските полови органи“ и „Умерена дисплазия на шийката на матката“ по КП № 163 „Оперативни интервенции чрез долен достъп за отстраняване на болестни изменения или инвазивно изследване на женските полови органи“. Към медицинската документация и на тези ЗОЛ било приложено заявление за избор на лекарски екип, за който била заплатена сумата от съответно 900 лева и 600 лева.

При така установеното от фактическа страна, съдът достигна до следните правни изводи:

Жалбата е допустима, като подадена от надлежна страна в законоустановения срок срещу подлежащ на оспорване административен акт.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Оспорената заповед е издадена от компетентен орган, съобразно правомощията, установени в чл. 74, ал. 5 от ЗЗО, при спазване на изискването за писмена форма и не страда от пороци, които да обосновават нейната нищожност.

В хода на административното производство, обаче, са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, налагащи отмяната на оспорената заповед. Административният орган не е изпълнил задължението си по чл. 35 от АПК, а именно - да издаде акта, след като е изяснил всички факти и обстоятелства от значение по случая, като конкретно не е обсъдил индивидуалните данни за всеки един пациент, както и наличието или липса на обективни критерии за третиране на всеки един от случаите за спешен. Съображенията за това са следните:

Процедурата за извършване на контрол за изпълнение на договорите с НЗОК за оказване на медицинска и/или дентална помощ се осъществява чрез проверки, извършени от длъжностни лица – служители на НЗОК, определени със заповед на управителя на НЗОК или от оправомощено от него длъжностно лице, и от длъжностни лица от РЗОК – контрольори, при спазване на изискванията на Глава втора, раздел X от ЗЗО и Глава двадесета и двадесет и първа на НРД за МД от 2023-2025 г. В случая разписаните правила за извършване на проверката са спазени. Издадена е заповед за възлагане на проверката от компетентния орган, съгласно чл. 72, ал. 3 от ЗЗО. Съставен е протокол за извършената проверка с изложени констатации. На проверявания е предоставена възможност да упражни правото си по чл. 74, ал. 4 ЗЗО.

Въпреки това, обаче, компетентният орган не е изследвал в достатъчна степен наличните по преписката медицински документи, свързани с хоспитализацията на ЗОЛ, като единствено въз основа на отбелязания в направлението за хоспитализация, издадени от жалбоподателя, „спешен“ прием, е приел, че в процесния казус пациентите са били приети в условията на спешност, поради което извършеният от тях избор на лекар/екип е незаконосъобразен. Липсата на задълбочен преглед на клиничното състояние на пациентите е довело до погрешно интерпретиране на фактичката обстановка от страна на административния орган.

Видно от заключението на вещото лице по приетата по делото съдебно-медицинска експертиза с оглед клиничното състояние на всяка една от пациентките, към момента на приема им в лечебното заведение не са били налице при нито една от тях данни за извършване на спешни медицински мероприятия. Направено е уточнението, че в действащия акушеро-гинекологичен стандарт, по който се работи в АГ болниците, съществува и понятието „относителна (отложена) спешност“, което отговаря на процесните хоспитализации. Това означава, че оперативните интервенции при гореизброените пациентки са неотложни, но се извършват в момента, когато това стане възможно, тъй като в тези случаи животът на пациентките не е бил пряко застрашен. Посочва се, че към момента на приема всяка от пациентките е била контактна, ориентирана и в състояние да изрази информирано съгласие относно диагностично-лечебните действия. По отношение на състоянието „задържан аборт“ се пояснява, че когато пациентката е клинично стабилна и липсват данни за активно кървене, инфекция, силна болка или хемодинамична нестабилност (каквито липсват в процесните случаи), не се касае за спешно състояние. По отношение на пациентките по т. 6 и т. 7 от оспорената заповед вещото лице също е дало заключение, че състоянието им не е било спешно, предвид липсата на болка, обилно кървене, инфекция или влошено общо състояние, поради което са били извършени и планови оперативни интервенции.

На следващо място в оспорената заповед е налице несъответствие между формираната воля на решаващия орган, обективизирана в мотивите на заповедта и нейното външно изразяване в диспозитива ѝ. В обстоятелствената част на заповедта са описани подробно констатираните нарушения, като след всяко описание е посочена и нарушената материално-правна норма, а именно – чл. 33, т. 4 вр. чл. 30 от НРД за МД 2023-2025 г. вр. чл. 29, т. 4 от Наредбата, докато в диспозитива за нарушена е посочена разпоредбата на чл. 29, т. 1 и т. 5 от Наредбата. Последно посочената правна норма касае забраната за извършване на избор на лекар/екип: т. 1 който да лекува и наблюдава пациента за цялото време на престоя му в лечебното заведение, в т.ч. на служебно определения от лечебното заведение лекуващ лекар на пациента; т. 5 когато медицинските специалисти от екипа са определени служебно от лечебното заведение да извършат назначени на пациента оперативни или други интервенции или манипулации. Очевидно тези забрани не са относими към процесният случай, като посочването им от страна на административния орган в диспозитива на заповедта, единствено обръкват сакционираното лице, като го поставя в невъзможност да разбере, за кое точно нарушение му е наложена съответната финансова санкция.

Това противоречие представлява особено съществено нарушение на формата на акта, тъй като пречатства възможността да се установи, каква е била действителната воля на решаващия орган. Описаното представлява съществено нарушение на административнопроизводствените правила, отменително основание по смисъла на чл. 146, т. 3 от АПК.

В заключение съдът приема, че оспорената заповед № РД-253С-476/12.12.2025 г. на управителя на НЗОК е незаконосъобразен административен акт, поради което следва да бъде отменена.

При този изход на спора и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК на жалбоподателя се следват

сторените по делото разноси, които видно от приложен списък на разноските възлизат на: 25,56 евро заплатена държавна такса, 368,13 евро адвокатско възнаграждение и 347,04 евро за съдебно-медицинска експертиза или общо 740,73 евро.

Волен от горното и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ заповед за налагане на санкции № РД-253С-476/12.12.2025 г. на управителя на НЗОК.

ОСЪЖДА Национална здравноосигурителна каса да заплати на „Втора Специализирана акушеро-гинекологична болница за активно лечение Шейново“ ЕАД, ЕИК:[ЕИК] сумата от 740,73 евро разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Върховен административен съд в 14-дневен срок от съобщаването му.

Препис от решението да се изпрати на страните.

СЪДИЯ: